

ոչ միայն մեր նահատակներուն անթաղ ա-
ծինները, այլև քարերն անգամ մի կը թա-
նիկ, լուսաւորեալ որ արգարութիւն պիտի
ազդարարեն իրենց ապագայում կուրծքերէն:

Կախարդանի բարձունքէն մի յայտ-
նի Հայ հերոս աշուղէն յայտնեց իր արհա-
մարմանքը, զինքը չըմպատող «գաւթիճե-
րուն» գաղափարը չի մեռնի:

Եւ չէ որ քրիստոնէութիւնը եւս, աշխարհի
բոլոր գաղափարական սկզբունքներուն
հետ, այսօր տարաւ իր տիեզերափափու յաղ-
թանակը, բերելով մարդկային ազգային խիղ-
ձերուն բարոյական յարմարութիւնը:

Այսպէս նաեւ Հայ ազգի արդար-
դատը նոր դարերու քրիստոնէութիւնը,
խառնած, ցան ու ցրիւ եղած, արիւննոց
զոգողութեամբ վրայ, ուր անպայման օր-
մը ոչ կամ կանխիկ, բռնութիւններու
անփառանկ վախճանով պիտի կանգնէ յա-
րաւիտան զրօշը — խորհրդանշէր Հայ ազգ
տաղբութեան:

Արի բլրանք տեղին անյոգիւղ մեր
կամքին մէջ: Ու այսօրուան նահատակ
հոգիներու դառնաղէտ վշատակը թող ան-
գամ մը եւս գոտեւանդէ մեզ մեր անպարտելի
հաւատքին սրբապատկար զէնքերով:

Երբեքդի կոտորած եւ ազատուն վարդ,
որ թէեւ, կը կարծենք թէ մեռած է ու
ալ չի վերապրիր, բայց կաթիլ մը արցունք
քով ան կը դարձնէ վերապահ, հաւատանք
նաեւ մեր հայրական փառքի ազգային վեր-
բարեկենդանութեան ու երգինք միասին հին
օրերու յաղթանակի մեծ երգը:

Soyon comme l'oiseau posé pour un
instant: Sur des rameaux trop frêles
Qui sent l'oyer la branche ei qui chante
pourtant

Sachant qu'il a des ailes:

Վայրկեան մը ըլլանք դիւրաբեկ ոստե-
րուն վրայ հանգչող թռչուններն նման, որ թէ-
եւ կը զգայ ճիւղին կրկնը, բայց կ'երգէ
դարձեալ, գիտնալով որ թեւեր ունի ինքը:

ՔԵՄԵՐՈՒ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ

5 Վէճմբերու մէջ շատ անգամ տա-
նելու կից էր շինուին արտոններ զանա-
զան կենդանիներու համար, այս շինու-
թիւններու խնդրած տեղերու մէջ աւ-
ղէն խի անյարմար ըլլալը նկատու-
նենալով, այլ շինութեանց տեղերը պար-
տին վերջին ծայր մասերը պահել,
թէ արտոններ ներքեւ եւ թէ միանգա-
մայն զոտ-շանալ տղերքը շինութիւննե-
րու մաս հասարակէ: Եւ չէ աշխարհ
կոյտերը մեծագոյն յարմարութիւններն
են զանազան հիւանդութիւններու երե-
ւան գաղտնի թողնելը, զի՛նչ այն, որ
այդ կոյտերու շուրջ զանազան առանք
մեծեղներն եւս մեծ անհանգստութիւն
կուենան:

6 Պէտքէ աշխատել լատ կարելոյն
արգելել ջուրերու համաքուրը քիմի-
տաներու շուրջ, հասարակած այլ ջու-
րերը մեծեղներու հաւկիթ ածելու եւ
բաշմանալու լատգոյն միջոցը ըլլալով
չոտով կտրուածն ու կը վտանգեն շրջա
պատին առաջագահութիւնը:

7 Կենդանիները մասնաւորապէս պարտին
մեծագոյն ուշադրութիւն դարձնել իրենց
փոքր մտնութիւններուն սրբաշին անոնք փո-
ղոցներու մէջ զլիւրաց եւ բորիկ ուղքով
չպտտին: Եւս միմեկով անոնք ենթարկը
ուած կ'ըլլան թէ արեւ-հարութեան եւ
թէ աչքերու արխտոնելան:

Եթէ զատ պէտքէ ուշադրութիւն դար-
ձնեն, որպէսի տղաք փողոցներու հողե-
րուն մէջ զնայի չի խաղանալ: Եւս պէտք
անոնք կարողանալու եւ ինքնակալ կ'ըլլան
զանազան հիւանդութեանց: Մասնաւորա-
բար այս արտոնութիւնը եւ հոգի հետ
խաղալը պատճառ կը դառնան աչքի ցա-
ւերու, զգալի դարձնելու շատ մեծ ծուռ
առաջած է քիմիկներու մէջ:

8 Տուներու մէջ հասարակած տղերքը
պէտք է ուշադրութեամբ հասարակել եւ

դայն յանձնել փախարկութեանց կողքե-
րուն եւ կամ անպայման թափել ծովը
եւ կամ քեմքերէն հեռու տեղ մը:

Եւս աղբերը թիթեղներու կամ
այլ տեղեր տուններու մօտերը պահելը
նոյն պէս հիւանդութիւններու պատճառ
կրնայ ըլլալ:

9 Ինչպէս պէտքերու զոհացման հա-
մար անհրաժեշտ արտաքինացներու մաք-
րութիւնը եւ կարեւորութիւնը եւս ա-
ռաջ նախադր պայ: անկ,

Եւս ձեռի անկարգութիւններ եւ ողոր-
տութիւններ շատ անգամ պատճառ կը
դառնան հիւանդութիւններու, մասնաւոր-
աբար նկատելի ունենալու է թէ տեղան
ղերի նման հիւանդութիւններ մեծ մա-
սամբ զոյութիւն ունին այս ձեռի վտրե-
րու մէջ:

Ինչպէս կը տեսնուի վերեւ յիշած մեր
միջոցները շատ պարզ են ու զործա-
ղութեան տեսակետէն ալ միանգամայն
անծախս ու զիւրի: Եւս մասին
ամէն հայ բնասելի տեղերէն թիւններ

հենի, բայց այն ինչ որ քիմիկ պահի այդ
ամէնուն հետեւողական գործադրութիւն
նէ ու հսկողութիւն լակ այս մասին ալ

պարտականութիւն պէտք է նկատուի ու-
մէն զիտակից գաղթականի եւ տա-
ւելապէս պաշտօնական մարմիններու
կողմէ, նկատի ունենալով, որ անոնցմէ
կախած է տանտեկ հարաբար ժա-
ղովրդի առողջութիւնն ու բարօրութիւնը:

Վարժարանի դասախոսութիւնները
այս մասին մէջ կրնան փրկարար դի-
կատարել, ամառքը թիւններէ եւ անը-
զը թիւններէ պահելով մասնակիցները եւ
անոնց ծնողները: Վէճմբերու վարչու-
թիւնը այս երկու միջոցներուն ջանք
չինսայելով մէկէ աւելի տեսակետով պի-
տի փրկել մասնաւոր սեռերը եւ զաղթա-
կան զանգուածները:

Տօքթ. Մ. Հայրապետեան

ՀԱԼԵՊԵՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վերջին օրերս մասնաւոր լինատուէն
կը հանին խումբ խումբ գաղթականներ,
մեծ մասամբ Արաբիէն, Խարբեղէն, եւ
Մալաթիան:

Ուրիշան ամբողջութեամբ պարզուած է
քրիստոնէականութիւն:

Եկող գաղթականներու տուած տեղե-
կութիւններու հիման վրայ, Անատոլի-
անից Հայերը չեն կրնալ իրենց ինչքերը
ծախել ըլլան անոնք շարժուն կամ անշարժ
թէ եւ պաշտօնական հրահանգ չկայ կառավա-
րութիւնէն հայերը տեղահանելու համար,
սակայն այնպէս անհանդուրժելի պայմաններ
ստեղծուած են Հայերու համար, որոնք բա-
տկուած են ինքնաբերաբար թողուլ իրենց
ինչքերը եւ հեռանալ ճանապարհները որեւէ
զէպք պատահած չեն, գաղթականները արտ-
ածուած են իրենց ուղած խորագրութեան
միջոցներով ճամբորդել:

Հասնող գաղթականները Հայէպի մէջ
կրնան մեծ մասամբ իրենց հայրենակիցնե-
րու քեմքերը Պատկանալ հայրենակցա-
կան միութիւնները գովելի աշխատանքով
մը կնիւղելիս եկողները եւ կը տեղաւորեն
զանոնք:

Առաջնորդարանական շրջանակը սկսած է
իր աշխատութիւններուն
Վերջին անգամ առնուած տեղեկութիւն-
ներու հիման վրայ մօտեւ կապաւոր-
նաեւ գաղթականներու նոր կարգաւորները գը-
րէթէ Անատոլի բոլոր կողմերէն:

Բնակարանի հարցը հետզհետէ շատ կը
գծուարանայ, քաղաքի մէջ կամ շուրջը
տուն գտնել անհնար է: Գաղթականները
զբաղող մարմինները մասնաւորապէս են ա,
աւելցաւ ինչպէս ինչպէս այս խնդրով:

ՏԵՂԱԿԱՆ ՀԱՅ ԿԵԱՆՔ

ՈՐԲԵՐՈՒ ՀԱՐՅԸ

Ազգականներու մօտ տեղաւորուելիք որ-
բերու մասին կը լսենք, թէ Ռուսիոյ կը
տարուակէ աշխատութիւնները: Այս
ուղղութեամբ հայրենակցական միու-
թիւններու ներկայացուցիչներու հետ
նոր խորհրդակցութեան մը անհրաժե-
տութիւնը նկատի առնուած լլալով
ժողովի մը կազմութեան համար ձեռ-
նարկ կատարել մտադրուած է:

ՊԵՐՈՒԹԻ ԳԱՂՔԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՎԵՃԱԿԱ
ԳՐԱԿԱՆ ՑԱԿԸ

Կը լսենք, թէ հայրենակցական մի-
ութիւններէ մէկ քանիսն առդէն իսկ
պատրաստած են իրենց օրացի հայրե-
նակիցներու Պէրոթի ցանկէն, փա-
խաղի էր, որ յոյժ կարեւոր այս աշ-
խատութեան համար բոլոր հայրենակ-
ցական միութիւնները ժամանակ նու-
րէին եւ մեկտեղ բերէին, կատարած
սոյն ձեռնարկը լիւր զարմեղու համար

ՊԵՐՈՒԹԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՔԵՄԵՆ ԶՈՒՐԻ
ԽՆԴԻՐԸ

Քեմքերէն առնուած տեղեկութիւն
ներու համաձայն, մեծ նոր քեմքի
խմբու եւ մասնաւորապէս համար ան-
հրաժեշտ ջուրի պակասը մեծ չափով
զգալի է, քեմքի մէջ թէեւ ջուրի աղ-
բիւրներ հաստատուած են, սակայն այժմ
անոնք անբաւական են գաղթակա-
նութեան: Ջուրի այս պակասն ոչ մի
այն առողջապահական անպատաս-
վիտակի մը կը մասնէ քեմքի ընթա-
նիկները եւ հաւաքականութիւնը, այլ
եւ սեղի կուսակցութեան մը անկարգու-
թեանց ու տեղութեանց: Այսպէս զան-
գաղթական կիները տնայնութեան կը
ջուրի համար քափառիլ փողոցները
եւ խնդրիլ ջուրի աղբիւրներու
առջեւ: Աւելորդ է ըսել, թէ պակաս
մարմինները անոնց հետ նաեւ քեմքի
բնակչութիւնը կրկնակի տեսակետե-
րէ անհրաժեշտ որ այս հարցին օր-
առաջ լուծուի ցան:

ՄԻՋՍՉԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔ

ՄԻՋՍՉԳԵՏԻ ՄԵՋ ԱՋԳԱՅՆԱԿԱՆ ԴԱՐՈՒՄ

Պաշտօնը Եւրոպայի դաշնագիրը
չնշանակուի համար, ինչպէս թիւն
աղբային շարժում մը ծայր տուած
է: Դարձումը կը զեկալարեն մեծ
մասամբ փաստաբաններ:

Սահմանադիր ժողովը զսցէ չընթու-
նի դաշնագիրը, առանց կարեւոր փոփո-
խութիւններ: Կը հաստատեն թէ, հարկ-
անգաններէն հաստատարը հալիւ տանը
եւ չորսը դաշնագիրն իրականութեամբ
կեն:

Խոտարարները կատարեն ինչ մեծ
Իրիտանիա չի երաշխաւորեր Մասաչու-
թիւնը իր չի արձեղու պարագան,
ինչպէս նաեւ չի երաշխաւորեր Իրաքի
սահմաններուն պաշտօնականութիւնը:

Եւս կը յայտարարեն, թէ դաշնա-
դրը Եւրոպայի մէջ իր օրը մէջ պիտի

ԻՆՍԱՅՈՒՆ ՍՈՒՅՈՒ ԼԱՅՆ UNITED STATES LINES

Ուրախ ենք յայտարարելու յարգող Հայ հասարակութեան թէ 1924
տարեշրջանի Գոթայի մեր Հայ Ծամբարները պիտի ուղարկենք ԱՄԵՐԻԿ-
ԵԱՆ ՀԱՅԱՅ ՆԱԽԵՐՈՎ ՈՒՂՂԱԿԻ ՆԻՒՇՈՐԲ ՊՈՍՏՈՆ
ԵՒ ԲՐՈՎԻՏԵՆՍ:

“LEVIATHAN,, “ԼԵՎԻԱԹԱՆ” 59.950 թոն

Եւսարհի տնկող հսկայ նաւը Եւրոպայէն պիտի մեկնի 13 մայիս
924 ինչպէս ՆԱԽԵՐՈՎ եւ այս միջոցը պիտի կուրէ միմեկին հինգ օր-
ւան մէջ

19 Ապրիլ 1924 ինչպէս “ԱՐՄԱՆՊԷՆԻԲ”, ՆԱԽԵՐՈՎ ՄԵՐՈՒՂ ՄԵՐՈՒՂ ԶԱՄԲԱՐ-
ՆԵՐՈՒ ՄԱՐՅԵՆԵՆ ՆԱԽԵՐՈՎ ՊԵՐՈՒՄ ԲԱՆԱԿԱՆ ԼԵՎԻԱԹԱՆՈՎ:

Գոթայի գուռը Վիս Եւրոպայէն կը լսնուած իր պատկառ-
բիւր չի փախցնել:

“PRESIDENT HARDIN” ԲՐՈՎԻՏԵՆՍ ՀԱՐՅԻՆ ԵՒ ՄԵՐՈՒՂ
ՊԵՐՈՒՄ ՄԵՐՈՒՄ 23 ՄԱՅԻՍ 1924 ինչ

“AMERICA,, “ԱՄԵՐԻԿԱ,, 5 ՅԱՆՆԻՍ 1924 ինչ:

LEVIATHAN ԼԵՎԻԱԹԱՆ ԿԻՊԻՆ 3 ՅԱՆՆԻՍ 1924 ինչ:

Մանրամասնութեանց համար դիմել գոթայի տեղեկատու ՍՈՒԿ ԹԱՎԻԼ:

ԱՐՄԵՆԱԿ ԶԵՐԲԵՂԵԱՆ

Հալկա զեմէլ Պ. Պ. Ե. Գոթայի մէջ եւ իւրիւրեանի:

Եւ զարմանէ ամենազեղէն մեթաներով եւ հիշեալ որ կերպով
 չին ու նոր փրանիստը ջերմամիշուութիւնն աւտայտն հիւանդութիւնն որը
 չիւսնող կրկնուն իր սեփական քննութիւնն մեծ հեռաւորութենէ մ.ա.